

Stimulating Splanchnic Nerve

Silchenko

tion, the A. A. Bogomoletz Institute
sciences, Ukrainian SSR, Kiev

nary

its in hemodynamic indices were de-
nchnic nerve by the thermodilution
showed a connection between stimu-
ls innervating vessels of the abdo-
basic parameters of hemodynamics.
as obtained of arterial pressure and
peripheral resistance of vessels resulting
from narrowing of capacity vessels.
rt work is associated with the fact
that elevated total peripheral resis-
sing heart work is, apparently, an
left ventricle and the lengthening of

Зміни білків сироватки крові у інтактних, тирео- та адреналектомованих тварин під впливом гіпоксії

В. П. Дударев

Відділ патології гіпо- і гіпероксичних станів Інституту фізіології
ім. О. О. Богомольця АН УРСР, Київ

Функції білків крові настільки різноманітні, а вміст їх окремих фракцій, які відбивають функціональний стан організму, буває іноді настільки типовим, що дає можливість розглядати білкову картину крові як диференціально-діагностичний і прогностичний показник пе-
ребігу патологічних процесів.

Суть пристосування до гіпоксії полягає в зміні реактивності організму, завдяки чому забезпечується, в певній мірі, збереження гомеостазу. Компенсаторні зрушения з боку дихання, серцево-судинної системи, кровотворного апарату та інших життєважливих функцій не повністю відбуваються всі ті зміни, які відбуваються в організмі при кисневому голодуванні і завдяки чому, можливо, в певній мірі адаптований до гіпоксії організм набуває підвищену стійкість до впливу екстремальних факторів, які, іонізуючих випромінювань тощо. Важливе значення при цьому має стан внутрішнього середовища організму.

Літературні дані по дослідженню білків крові при гіпоксії досить обмежені і різняться між собою, що пояснюється неоднаковими умовами перебування на висотах. В умовах барокамери та високогір'я Тод [42] і Шименський [37] в дослідах на кроликах, морських свинках та більш щурах виявили незначне підвищення вмісту альбумінів та зниження — глобулінів. Аналогічні дані одержали Еліас і Таубенгауз (1930) та Салаз (1939) (наведено за Асатіані [1]). Владимиров та ін. [5] в Ельбруській експедиції 1939 р. не виявили істотних зрушень в обміні білків; утворення кінцевих продуктів білкового обміну та виведення їх з організму на висотах відбувалось з такою ж швидкістю, як і на рівнині, а незначне підвищення безбілкового амінного азоту крові пов'язане з деякою неповноцінністю дезамінуочої функції печінки. Асатіані [1] вважає, що на маліх та середніх висотах посиленний синтез, а на великих — розпад білка. Підвищена асиміляція азоту на висотах до 2000 м відзначалась Цунцом та ін. [44].

Про збільшення вмісту загального білка сироватки крові, зниження альбумінів та підвищення γ-глобулінів при постійній концентрації α- і β-глобулінів при шестиденному перебуванні на висоті 2500—3000 м у шести піддослідних повідомляють Саміоші та ін. [40]. Стикней та ін. [39] протягом 88 днів підіймали в барокамері собак на «висоту» близько 6000 м по 8 год, в результаті чого білки плазми знизились на 9,6%.

Малмежак та ін. [33] виявили, що внаслідок «підйому» собак на 3 *год* протягом 15 днів на висоту 3500 *м* знижилася концентрація γ -глобулінів. Автори пов'язують це з імунітетом та лімфопенією. Зниження γ -глобулінів та підвищення β -глобулінів Фиштар та ін. [28] спостерігали при хронічному кисневому голодуванні, а збільшення вмісту α -глобулінів при гіпоксії Басин [23] пов'язує з посиленням утворення еритропоетинів, які являються, можливо, α_1 -глікопротеоглобулінами.

Відомо, що білки крові перебувають у динамічній рівновазі з білками тканин організму. Виконуючи функцію пластичного матеріалу для амінокислот, в транспорті біологічно активних речовин, гормонів та ін., білки сироватки крові утворюють при цьому адсорбційні комплекси. Від характеру ж комплексування може залежати не тільки обмін речовин, але й стійкість живих систем на клітинному та молекулярному рівнях.

Результати наших раніше проведених досліджень показали [8], що при акліматизації до високогір'я збільшується дихальна поверхня крові у інтактних, тирео- та адреналектомованих шурів. Мета даної роботи полягала в дослідженні біохімічних зрушень крові, зокрема її білкового складу в умовах гіпоксії, що має певне значення в процесі адаптації до кисневої недостатності.

Методика дослідження

Досліди проводились на 141 білких шурах та 15 кроликах. Кров брали натіце з вени вуха у кроликів та після декапітації під легким ефірним наркозом у шурів. Для визначення загальної кількості білка використовували біуретовий реактив. Електрофоретичне відокремлення фракцій проводилось на апараті УЕФ при напрузі 120 *в*, силі струму 1,2–1,3 *ма* на стрійку паперу 4×40 см у веронал-ацетатному буфері, pH 8,6, експозиції 16–18 *год*. Фіксація здійснювалася при 120°С, забарвлення броменоловим сінім. Елюювали в 0,01 н. розчині ідного натру.

Шури були поділені на три групи: інтактних, тиреоїдектомованих та адреналектомованих. Для останніх у питну воду додавали 1%-ний розчин хлористого натрію та глукози.

Проведено три серії дослідів: 1 — при нормальному атмосферному тиску, 2 — після адаптації до гіпоксії в умовах барокамери (21 день по 6 *год* з поступовим збільшенням «висоти» від 2000 до 6000 *м*), 3 — при ступінчастій акліматизації до високогір'я Ельбрусу протягом 30–45 днів до висоти 4200 *м* над рівнем моря.

Одержані результати та їх обговорення

Зміни білкового складу сироватки крові інтактних тварин. В контрольних дослідах концентрація загального білка становила $7,6 \pm 0,17$ %, що узгоджується з літературними даними, частково зібраними Суродейкією [21]. Відносний і абсолютний вміст окремих фракцій наведено в таблиці.

Ми не виявили змін у концентрації загального білка під впливом гострої гіпоксії через 20 *хв* після одноразового шестигодинного перебування в барокамері на «висоті» 2000 *м*. Вміст альбумінів при цьому зменшився на 10%, а сумарних глобулінів підвищився на 11%, головним чином за рахунок β - та γ -глобулінів. Підйом тварин на такий же час на «висоту» 5000 *м* також не спричиняв істотного впливу на білкову картину крові. Не було відхилення від норми у величині гематокритних показників, які становили в середньому 39–40.

Зміна співвідношення фракцій при незмінному вмісті загального білка часто спостерігається при фізичних навантаженнях та стрес-реакціях і залежить не стільки від порушення метаболізму, скільки від характеру комплексування [13] та перерозподілу крові.

При хронічній дії розрідженої атмосфери в процесі адаптації до

Кількісні зміни білків сироватки крові у інтактних, тирео- та адреналектомованих шурів при гіпоксії

Показники	На рівні			В барокамері			В умовах високогір'я		
	Контрольні дні	Після адре-настомі (17 днів)	Після адре-настомі (30–40 днів)	Інтактні тварини	Після тирео-дектомі (50 днів)	Після адре-настомі	Інтактні тварини	Після тирео-дектомі (30–40 днів)	Після тирео-дектомі (30–40 днів)
Кількість тварин	24	8	10	9	10	10	10	20	12
Альбумини	54,00 $\pm 0,5$	45,60 $\pm 0,6$	49,79 $\pm 0,27$	50,20 $\pm 0,2$	52,84 $\pm 0,2$	49,30 $\pm 0,42$	41,40 $\pm 0,50$	47,00 $\pm 0,6$	42,31 $\pm 0,5$
% $p <$	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05	0,001 0,05

н. — гіпоксії

и, що внаслідок «підйому» собак на 3500 м знижалася концентрація угліміутенту та лімфопеперу. Знижені долобулінів Фиштар та ін. [28] спостерігали голодуванні, а збільшення вмісту [23] пов'язує з посиленням утворення роживо-аглікопсевдоволбулінами. Учають у динамічній рівновазі з біологічно активними речовинами, гормонів ѿрюють при цьому адсорбційні комплексування може заleжати не тільки вих систем на клітковину та моделі

оведених досліджень показали [8], що збільшується дихальна поверхня на ектомованих щурів. Мета даної ліхомінчих зрушень крові, зокрема кісмії, що має певне значення в пропасті.

досліджень

урах та 15 кроліках. Кров брали натице з підлегким ефірним наркозом у щурів. Для пристосували бітуреттовий реактив. Електро-
міснось на апараті УЕФ при напрузі 120 в,
 4×40 см у веронал-ацетатному буфері,
зменшувалась при 120°C , забарвлення бром-
ідного натру.

нормальному атмосферному тиску, 2—піс-
ери (21 день по 6 год з поступовим збіль-
шенням ступінчастої адакліматизації до високогір'я
2000 м під рівнем моря).

І та їх обговорення

д'ї сироватки крові інших дослідах концентрація загаль- що узгоджується з літературними даними [21]. Відносний і абсолют- в табл. 1.

в таблиці.

у середньому 39–40%.
ри незмінному вмісті загального
зичних навантаженнях та стрес-
порушення метаболізму, скільки
перерозподілу крові.

тмосфери в процесі адаптації до

ільськіні зміни білків сироватки крові у інфекціях, тирео- та адреналектомованих шурув при гіпоксії

Показники	На рівній						В умовах високотемп.					
	Контрольні данні	Після дієї, належності (17 днів)	Після дієї, належності (50—40 днів)	Інактильні тварини	Після дієї, належності (50—40 днів)	Інактильні тварини	Після дієї, належності (17 днів)	Інактильні тварини	Після дієї, належності (50—40 днів)	Інактильні тварини	Після дієї, належності (17 днів)	Інактильні тварини
Ліквідність тварин	24	8	10	9	10	10	10	10	20	12	18	
Лігубінні	54,00 $\pm 0,5$	45,60 $\pm 0,6$	49,79 $\pm 0,05$	50,20 $\pm 0,2$	52,84 $\pm 0,01$	4,07 $\pm 0,2$	42,30 $\pm 0,01$	41,40 $\pm 0,50$	47,00 $\pm 0,01$	42,31 $\pm 0,5$	43,80 $\pm 0,01$	
$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	
Лігобу碌ні	7,45 $\pm 0,1$	7,00 $\pm 1,0$	0,89 $\pm 0,1$	0,67 $\pm 0,1$	11,6 $\pm 0,2$	8,80 $\pm 0,01$	8,99 $\pm 0,05$	70,70 $\pm 0,16$	9,00 $\pm 0,05$	10,41 $\pm 0,5$	11,88 $\pm 0,01$	10,63 $\pm 0,02$
$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	
Лігобу碌ні	7,60 $\pm 0,9$	7,93 $\pm 0,01$	7,28 $\pm 0,01$	7,20 $\pm 0,01$	1,58 $\pm 0,1$	0,58 $\pm 0,1$	0,58 $\pm 0,07$	0,60 $\pm 0,01$	0,62 $\pm 0,08$	0,80 $\pm 0,01$	0,99 $\pm 0,1$	0,50 $\pm 0,02$
$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	
Лігобу碌ні	17,20 $\pm 0,16$	20,86 $\pm 0,01$	17,76 $\pm 0,01$	18,40 $\pm 0,2$	1,42 $\pm 0,1$	1,42 $\pm 0,1$	1,27 $\pm 0,1$	21,60 $\pm 0,2$	21,60 $\pm 0,05$	17,47 $\pm 0,05$	20,56 $\pm 0,05$	19,93 $\pm 0,01$
$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	
Лігобу碌ні	13,75 $\pm 0,18$	18,57 $\pm 0,01$	14,00 $\pm 0,2$	15,40 $\pm 0,1$	13,60 $\pm 0,5$	1,07 $\pm 0,2$	1,20 $\pm 0,1$	1,06 $\pm 0,1$	1,18 $\pm 0,18$	19,20 $\pm 0,01$	15,82 $\pm 0,5$	17,46 $\pm 0,02$
$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	
Гальтний білок	7,6 $\pm 0,17$	7,5 $\pm 0,2$	8,0 $\pm 0,4$	7,7 $\pm 0,4$	7,7 $\pm 0,2$	0,01	0,01	0,01	0,02	6,9 $\pm 0,3$	8,0 $\pm 0,7$	6,5 $\pm 1,1$
$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	$p <$	
Лігобу碌ні-глюбуліновий коефіцієнт	1,2	0,8	0,8	1,0	1,0	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,8

гіпоксії в умовах барокамери на фоні незначної зміни вмісту загального білка спостерігається статистично достовірне зниження альбумінів та збільшення α_1 - і α_2 -глобулінів. Бета- і гамма-глобуліни залишаються без змін (див. таблицю і рис. 1). В даній серії дослідів спостерігалось підвищення гематокритних показників, в середньому від 39 до 51, тобто, на 30%, що пов'язано з посиленням еритропоезу.

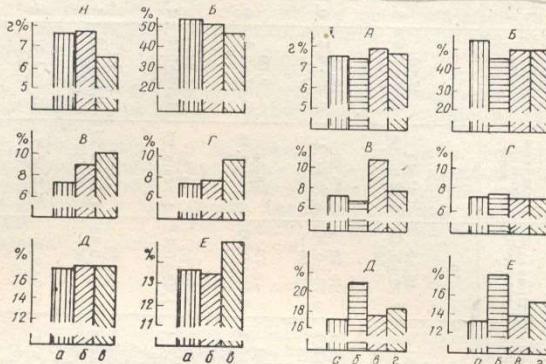

Рис. 1. Зміни білків сироватки крові при гіпоксії у інтактних тварин.

A — загальний білок, *B* — альбуміни, *C* — α_1 -глобуліни, *D* — α_2 -глобуліни, *E* — β -глобуліни, *F* — γ -глобуліни; *a* — на рівні моря, *b* — в барокамері. *a* — на Ельбурсі

кільки кількість еритроцитів збільшилась на два мільйони в mm^3 крові і гемоглобіну на 4,7 %.

Перебування тварин в умовах високогір'я супроводжувалось гі-
попротеїнємією. Вміст білка сироватки зменшився на 15,5%, головним
чином за рахунок альбумінів. Вміст сумарних глобулінів збільшився
лише на 3,4%. Підвищення концентрації а₁- і γ-глобулінів статистично
недостовірне (див. таблицю), а глобулінемія — відносна.

Слід відзначити, що диспротеїнемія в умовах високогір'я більше залежить від зниження напруження кисню в навколошньому середовищі, ніж від строків перебування на висотах. Так, при утриманні штурпів на висоті 2200—3700 м протягом 45 днів концентрація білків близька до рівнинної, тоді як перебування їх на висоті 4200 м супроводжується зниженням вмісту загального білка до 5,6% замість 7,2 г % в нормі.

В цій серії дослідів були використані також 15 кроликів, які протягом місяця знаходилися у Терському (2200 м) та 14 днів на Пікеті-105 (3550 м), після чого досліджували білки сироватки крові. За цих умов вміст загального білка підвищився по відношенню до вихідних даних з $8,4 \pm 0,3$ до $9,0 \pm 0,4$ г% ($p < 0,001$), що пов'язано з підвищенням рівня альбумінів з 5,15 до 5,30 г% та β -глобулінів з 1,02 до 1,55 г% ($p < 0,05$). Вміст альфа-глобулінів залишився без істотних змін, а γ -глобулінів знижався з 1,20 до 1,02 г% ($p < 0,05$).

Під впливом гіпоксії деяких фракцій. Якщо в ділення глобулінів на дві то після адаптації до умов в усіх дослідах.

Гіпопротеїнією при бумінів до зниження, Шиков [24] розглядають як жується навантаження і можливо, що дистроптейнізм судинного русла та пердок підвищеної проникності

док індивідуальній проприєтет.

Зменшення вмісту алікоголу характер, запобігаючи підхвістю. Крім того, як вказає С.А. Іванова, у мітохондрії м'язів та інвалільного фосфорилювання тації до гіпоксії. Вміст у жас, до деякої міри, імуно-видови осамітненості, пригнано понад 4200 м [9, 19]. До цієї категорії належать і глобуліни [7, 20].

Заслуговує на увагу булінів, з якими мігрує може сполучатись в екві запобігаючи тим самим при цьому його пероксид мігрують з а₁-глобулінами ком імовірне.

Зміни білкового
реналектомованих
ковому обміні привертає у
важливу адаптаційну фун-
хом використовуються для
сприятливо впливає лікува-

Сприйнявши вільна ліквида Сандстрем і Майл [4] біохімічні зміни, які настають і спостерігаються при вживанні глюкокортикоїдів підсилюючого азотистого балансу поксії Еванс [29] пов'язували гіперфункції надніиркових тварин цього не повинно бути.

Гарні пісні та новинки були відомо тільки три праці в барокамері по 4 год протягом яких у адреналектомованих що з інтактними альбумін-альбумінів і зниженою альбумінами у гіпофізектомованіх викликали дальшіми зрушами що на «висоті» 2000 м у сечею збільшується майданчик кортизону.

Результаты наших дос-

фоні незначної зміни вмісту загальстично достовірне зниження альбумінів. Бета- і гамма-глобуліні залишилися (рис. 1). В даній серії дослідів спостережені показників в середньому відзначено з посиленням еритропоезу, ос-

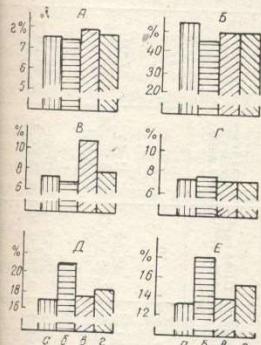

Рис. 2. Зміни білків сироватки крові після тирео- та адреналектомії при нормальному атмосферному тиску.

a — контроль, b — після тиреоадреналектомії (17 днів), c — після адреналектомії (30 днів), d — після тиреоїдектомії.

илась на два мільйони в mm^3 крові

високогір'я супроводжувалось гітами зменшившися на 15,5%, головними сумарних глобулінів збільшився розрив α_1 - і γ -глобулінів статистично відносно — відносно.

В умовах високогір'я більше висотах. Так, при утриманні гіт 45 днів концентрація білків уважані їх на висоті 4200 м супроводжувалося зростанням рівня α_1 -глобулінів до 5,6% замість

стані також 15 кроликів, які проходили 2200 м та 14 днів на Пікеті-105. Білки сироватки крові. За цих умов по відношенню до вихідних даних що пов'язано з підвищеним рівнем β -глобулінів з 1,02 до 1,55 г% залишався без істотних змін, а $p < 0,05$.

Під впливом гіпоксії змінюється і електрофоретична рухомість деяких фракцій. Якщо в умовах нормального атмосферного тиску розподілення глобулінів на дві фракції було тільки в шести дослідах з 16, то після адаптації до умов високогір'я такий розподіл спостерігався в усіх дослідах.

Гіпопротеїнемію при гіпоксії, яка настає внаслідок тенденції альбумінів до зниження, Шнейдер [38], Дилл [27], Барченко і Крестовников [24] розглядають як компенсаторну реакцію, завдяки якій знижується навантаження на серце внаслідок меншої в'язкості крові. Імовірно, що диспротеїнемія при гіпоксії пов'язана з виходом білків із судинного русла та перерозподілом води [2, 6, 11, 22 та ін.] внаслідок підвищеної проникності капілярів при нестачі кисню [17].

Зменшення вмісту альбумінів носить немовля компенсаторний характер, запобігаючи підвищенню колоїдно-осмотичного тиску [20]. Крім того, як вважає С. Я. Капланський [13], проникнення альбумінів у мітохондрії м'язів та інших органів підвищує в них процес окислювальної фосфорилування, що має певне позитивне значення в адаптації до гіпоксії. Вміст γ -глобулінів, а іноді й β_2 -глобулінів відображає, до деякої міри, імунологічну реактивність, яка, напевно, маючи видові особливості, пригнічується, мабуть, починаючи тільки з висоти понад 4200 м [9, 19]. До цієї висоти у людей спостерігається підвищення γ -глобулінів [7, 20].

Заслуговує на увагу факт підвищеного вмісту при гіпоксії α_2 -глобулінів, з якими мігрує гантоглобін, єдиний білок сироватки, який може сполучатися в еквімолекулярних відношеннях з гемоглобіном, запобігаючи самим виділенню його з організму та підсилюючи при цьому його пероксидазну активність. Якщо гемопоетин дійсно мігрує з α_1 -глобулінами [23], збільшення їх вмісту при гіпоксії є ще одним імовірним.

Зміни білкового складу сироватки крові у адреналектомованих щурів. Роль надніиркових залоз у білковому обміні привертає увагу в тому відношенні, що вони відіграють важливу роль в адаптації функцію, а гормони їх коркового шару з успіхом використовуються для терапії тих алергічних захворювань, на які сприятливо впливає лікування гіпоксією.

Сандстрем і Майкл [41] вважають, наприклад, що фізіологічні та біохімічні зміни, які настають при тривалій дії гіпоксії, подібні до тих, які спостерігаються при надніирковій недостатності. Існує думка, що глукокортикоїди підсилюють розпад білка, що призводить до негативного азотистого балансу. Посилення вироблення глікогену при гіпоксії Еванс [29] пов'язує з посиленням розпадом білків внаслідок гіперфункції надніиркових залоз і вважає, що у адреналектомованих тварин цього не повинно бути.

Про вплив гіпоксії на білки крові у адреналектомованих тварин нам відомо тільки три праці. Пильєро [35, 36] виявив, що при підйомі в барокамері по 4 год протягом 14—21 днів до «висоти» близько 7000 м у адреналектомованих щурів відзначається більш високий, порівняно з інтактними альбуміно-глобуліновий індекс, більш високий вміст альбумінів і зниження α_1 - і β -глобулінів. Якщо адреналектомія проводилася у гіпофізектомованих щурів, ні гіпоксія, ні адреналектомія не викликали дальших зрушень. Беррі і Сміт [25] прийшли до висновку, що на «висоті» 2000 м у адреналектомованих мишей виділення азоту із сечою збільшується майже настільки, наскільки на рівні моря після ін'єкції кортизону.

Результати наших досліджень наведені в таблиці і на рис. 2. Не-

значна гіпопротеїнемія, яка спостерігалась через два тижні після адреналектомії в звичайних умовах, зумовлена статистично достовірним зменшенням вмісту альбумінів при збільшенному щодо контролю вмісті глобулінів, через 30—40 днів змінюється гіперпротеїнемією. Це пов'язане з деяким збільшенням вмісту альбумінів та α -глобулінів. Бета- та гамма-глобуліни при цьому знижені. Така спрямованість процесу з поступовою нормалізацією фракцій відповідає даним Левіна

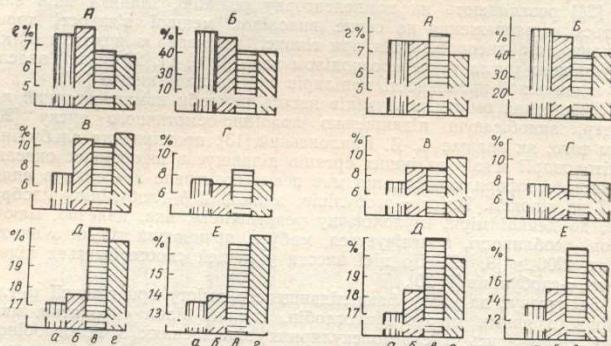

Рис. 3. Зміни білків сироватки крові при гіпоксії у адреналектомованих тварин.
а — контроль, б — на рівні моря, в — в барокамері, г — на Ельбрусі.

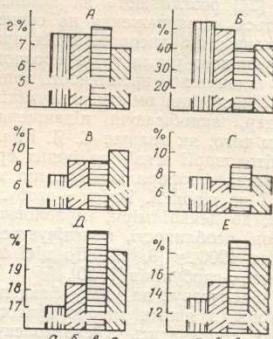

Рис. 4. Зміни білків сироватки крові при гіпоксії у тиреоїдектомованих щурів.
а — контроль, б — на рівні моря, в — в барокамері, г — на Ельбрусі.

та ін. [32], Валуевої [3], Кордье [26], Левченко [15] та ін. і пов'язана, очевидно, з компенсаторною гіпертрофією адреналової тканини в інших органах.

У наших дослідах не відзначено гіпергамма-глобулінімія на відміну від даних Бенетато [4] та різко вираженого підвищення вмісту загального білка [30].

В умовах гіпоксії (рис. 3) тенденція загального білка сироватки та альбумінів до зниження, а α_2 , β - і γ -глобулінів до підвищення у відносних та абсолютних цифрах виражена більш різко, в результаті чого альбуміно-глобуліновий коефіцієнт знижується до 0,7. Показники гематокриту при цьому підвищуються за рахунок збільшення вмісту еритроцитів від 38 до 46, тобто на 21%, тоді як на рівні моря вони знизились на 5%.

Можна припустити, що в регуляції білків крові при адаптації до гіпоксії в умовах барокамери та високогір'я як у інтактних, так і адреналектомованих щурів беруть участь деякі загальні механізми. Підвищення вмісту γ -глобулінів після адреналектомії, на відміну від інтактних тварин за цих умов пов'язане, можливо, з тим, що у них в умовах гіпоксії спостерігається гіперфункція надніиркових залоз, гормони яких, підсилюючи неоглікогенез, затримують тим самим γ -глобуліногенез.

Вплив гіпоксії на білки сироватки крові тиреоїдектомованих щурів. Вважають, що тироксин розриває дисульфідні зв'язки в білковій молекулі і, безпосередньо включаючись

у біохімічні реакції, приводів, внаслідок чого

Однак при деяких видній залозі можуть ючи, за Лейтесом [16] вплив, залежно від вихі

З літературних да лози у людей, або в д бумінів і підвищується

В експериментах на тиреоїдектомії або вве підвищується концентра зниженню вмісту альб [10, 32, 34]. Введення запобігало підвищенню альбумінів, вна що гормони цієї залози надніиркові залози біль зміні білків крові у ти тури нема.

В наших дослідах ц тати яких представлени бумінів на 8% і підви відповідно. Показники

При адаптації до гіперпротеїнемія, а на Але якщо тиреоїдектомо дова база), у них також білка в середньому на 8 рокамерн, так і високог вмісту альбумінів (на 20 28, 38 та 40% відповідн Ельбрусу.

Одержані результати виявили сповільнення синтезу білків у звичай

Між гормонами щітко гоністична, як вважали раніше, кожна з цих «периферійного» або плюс-мінус взаємодії ціонального стану гіпофізи чи інші зміни білків сироватки єндокринної залози, мабуть специфічного впливу. Вони цілого ряду екзогенних та патологічного характеру.

Біохімічні зміни сироватки можливо, до підвищення булінових фракцій, які більше відображенням адаптації кульяному рівні.

теріглась через два тижні після ях, зумовлена статистично достовірною збільшенню щодо контролю в змінюється гіперпротеїнемією. Це вмісту альбумінів та α -глобулінів у зниженні. Така спрямованість профракції відповідає даним Левіна

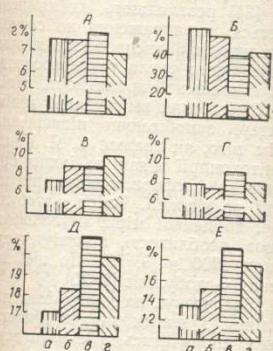

Рис. 4. Зміни білків сироватки крові при гіпоксії у тиреоїдектомованих шурів.
а — контроль, б — на рівні моря, в — в барокамері, г — на Ельбрусі.

Левченко [15] та ін. і пов'язана, отже, адреналовою тканиною в ін-

шій гіпергамма-глобулініемії на від-
точного підвищення вмісту

еніція загального білка сироватки і γ -глобуліні до підвищення уражена більш різко, в результаті це знижується до 0,7. Показники за рахунок збільшення вмісту 1%, тоді як на рівні моря вони

її білків крові при адаптації до гіпоксії як у інтактних, так і адре-
нокамерії, на відміну від ін-
ші, можливо, з тим, що у них в
результаті надніркових залоз, гор-
изонтально тим самим γ -гло-

булінових фракцій, які беруть участь в обміні заліза та гемоглобіну, є відображенням адаптаційно-компенсаторних пристосувань на молекулярному рівні.

у біохімічні реакції, прискорює їх та посилює розпад жирів та вуглеводів, внаслідок чого зрештою підвищується основний обмін.

Однак при деяких умовах та певному дозуванні гормони щитовидної залози можуть посилювати не розпад, а синтез білків, здійснюючи, за Лейтесом [16], адаптаційно-компенсаторний, нормалізуючий вплив, залежно від вихідного рівня білка.

З літературних даних відомо, що при дисфункції щитовидної залози у людей, або в дослідах на тваринах знижується кількість альбумінів і підвищується вміст глобулінів. Проте, буває і навпаки.

В експериментах на шурах показано, що у звичайних умовах після тиреоїдектомії або введення інгібіторів функції щитовидної залози підвищується концентрація глобулінів при незміненому, або незначно зниженному вмісті альбумінів. Загальний блок дещо підвищується [10, 32, 34]. Введення тироксину після видалення щитовидної залози запобігало підвищенню вмісту глобулінів, але не перешкоджало зниженню альбумінів, внаслідок чого деякі автори [30—32] вважають, що гормони цієї залози беруть участь в регуляції глобулінів, тоді як надніркові залози більше впливають на рівень альбумінів. Даних про зміну білків крові у тиреоїдектомованих шурів при гіпоксії в літературі нема.

В наших дослідах при нормальному атмосферному тиску, результат яких представлений в таблиці і на рис. 2, відзначено зниження альбумінів на 8% і підвищення α_1 , β - і γ -глобулінів на 17, 12 та 10% відповідно. Показники гематокриту знижились на 7,3%.

При адаптації до гіпоксії в умовах барокамери спостерігалаася гіперпротеїнемія, а на висотах Ельбрусу — гіпопротеїнемія (рис. 4). Але якщо тиреоїдектомовані шури знаходилися не вище 3700 м (Людова база), у них також відзначалось підвищення вмісту загального білка в середньому на 8%. Щодо окремих фракцій, як в умовах барокамери, так і високогір'я, відзначалось більш виражене зниження вмісту альбумінів (на 20—25%) і підвищення α_1 , β - та γ -глобулінів на 28, 38 та 40% відповідно в барокамері і 13, 10 та 13% на висотах Ельбрусу.

Одержані результати відповідають даним Ятвина та ін. [43], які виявили сповільнення синтезу та розпаду білків печінкою тиреоїдектомованих шурів у звичайних лабораторних умовах.

Між гормонами щитовидної та надніркових залоз існує не антагоністична, як вважали раніше, а синергічна взаємодія [14]. Крім того, кожна з цих «периферичних» залоз, за типом зворотних зв'язків, або плюс-мінус взаємодія за Завадовським [12], залежить від функціонального стану гіпофіза та центральної нервової системи. Тому ті чи інші зміни білків сироватки крові після видалення тієї чи іншої ендокринної залози, мабуть, не слід розглядати як результат тільки специфічного впливу. Вони зумовлені, очевидно, поєднанням впливом цілого ряду екзогенних та ендогенних факторів і не мають специфічно патологічного характеру.

Біохімічні зміни сироватки крові при хронічній гіпоксії зводяться, можливо, до підвищення її окислювальної функції. Збільшення глобулінових фракцій, які беруть участь в обміні заліза та гемоглобіну, є відображенням адаптаційно-компенсаторних пристосувань на молекулярному рівні.

Висновки

1. В умовах нормальногого атмосферного тиску у тирео- та адреналектомованих тварин спостерігається зниження вмісту альбумінів і підвищення — глобулінів.

2. В умовах гіпоксії відзначається така ж спрямованість у інтактних тирео- та адреналектомованих щурів, але в останніх вона більш виражена.

Література

- ✓ 1. Асатнані В. С.—Успехи соврем. бiol., 1950, 29, 2, 161.
- ✓ 2. Баланіна Н. В.—Бюлл. экспер. бiol. и мед., 1946, 22, 10.
- ✓ 3. Валуєва Т. К.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1955, 1, 4, 90.
- ✓ 4. Бенетато Г., Балну І., Кукуяну М.—Патол. фізіол. и экспер. терапія, 1958, II, 5, 11.
- ✓ 5. Владимиров Г. Е., Коваленко В. П., Кунцевич М. А., Панин А. Ф.—Сб.: Кислородное голодаание и борьба с ним, Л., 1941, 5.
- ✓ 6. Ван Лир—Аноксия и влияние ее на организм. Медгиз, М., 1947.
- ✓ 7. Данилевський В. І., Дударев В. П., Леонтьєва Г. А., Маснін В. В., Півторак П. П., Соколянський І. Ф.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1966, XII, 5, 582.
- ✓ 8. Дударев В. П.—Автореф. дисс. К., 1964.
- ✓ 9. Дурнова Г. Н., Капланський А. С., Рошина Н. А.—Бюлл. экспер. бiol. и мед., 1966, II, 80.
- ✓ 10. Дергусова Е. А.—Труды Молотовского мед. ин-та, 1957, 26, 158.
- ✓ 11. Ерзин М. А.—Труды Татарского НИИ теорет. и клин. мед., 1934, I, 49.
- ✓ 12. Завадовський М. М.—Противоречивое взаимодействие между органами в теле развивающегося животного, М., 1941.
- ✓ 13. Капланский С. Я.—Терапевт. архив, 1962, 34, 2, 3.
- ✓ 14. Ларина М. А.—Пробл. эндокринол. и гормонар., 1964, 3, 118.
- ✓ 15. Левченко М. Н.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1958, 2, 240.
- ✓ 16. Лейтес С. М.—Архив патол., 1956, 6, 45.
- ✓ 17. Миррахмонов М. М.—Автореф. дисс. Фрунзе, 1962.
- ✓ 18. Понимрева Ю. Т., Русакова Г. П.—В сб.: Вопросы физиол. и патол. высокогорья, 1963, 62, 133.
- ✓ 19. Сиротинин Н. Н.—В сб.: Кислородная терапия и кислородная недостаточность, Изд. АН УССР, К., 1952, 98.
- ✓ 20. Смоличев Е. П.—Бюлл. экспер. бiol. и мед., 1962, 10, 78.
- ✓ 21. Суроджкина Л. Н.—Лабор. дело, 1965, 4, 230.
- ✓ 22. Asmussen E., Nilsen M.—Acta physiol. scand., 1945, 9, 75.
- ✓ 23. Basin J.—Rev. roumaine physiol., 1964, I, 149.
- ✓ 24. Barcenko I. P., Krestownikoff A. N.—Arbeits physiol., 1933, 6, 359.
- ✓ 25. Berry L. J., Smythe D. S.—Am. J. Physiol., 1960, 199, 407.
- ✓ 26. Cordier D., Péres G.—J. physiol. (Paris), 1956, 48, 468.
- ✓ 27. Dill D.—Physiol., 1930, 71, 47.
- ✓ 28. Fister V., Davilla D.—Radovi med. fak., Zagreb, 1964, 12, 79.
- ✓ 29. Evans H.—Am. J. Physiol., 1935, 114, 297.
- ✓ 30. Hartman F. A., Lewis L. A., Thatcher J. S., Street H. R.—Endocrinol., 1942, 31, 287.
- ✓ 31. Leathem I. H.—Endocrinol., 1945, 36, 98.
- ✓ 32. Levin L., Leathem I.—Am. J. Physiol., 1942, 136, 306.
- ✓ 33. Malmejas S., Cruck S., Neverre G.—La medicina aeronautique, 1950, 5, 135.
- ✓ 34. Moore D. H., Levin L. S., Smelser G. K.—J. Biol. Chem., 1945, 157, 723.
- ✓ 35. Piliero S. J., Ben Pansky—Arch. Biochem. and Biophys., 1957, 66, 454.
- ✓ 36. Piliero S. J.—Arch. Biochem. a. Biophys., 1958, 78, 248.
- ✓ 37. Schemensky S.—Ztschr. klin. med., 1929, III, 116.
- ✓ 38. Schneider E. C.—Physiol. Rev., 1921, I, 631.
- ✓ 39. Stickney J. C., Northup D. W., Van Liere E. J.—Proc. Soc. Exper. Biol. a. Med., 1943, 54, 151.
- ✓ 40. O. Sumioshi Kaoru, Sumiyoshi Michiko—Japan Circulat. J., 1964, 28, 661.
- ✓ 41. Sundstroem E. S., Michaels G.—The adrenal cortex in adaptation to altitude, climate and cancer. Univ. Califor. Press, Berkeley, 1942.
- ✓ 42. Todt H.—Biochem. Ztschr., 1928, 201, 170.

43. Yatvin M. B., Wannem 378.
44. Zuntz N., Loewy A., wanderungen in ihrer Wirkun

Изменени
у интактных, тирео-
пол

Отдел патологии гипо- и им. А.

Методом электрофоресиса на белки сыворотки тирео- и адреналектомированной давлении, в условиях капилляре 2000, 4000 и 6000 ми

В условиях длительного действия альбуминов и повышение, чем значительного общего белка при почти не изменяется, у интактомированных — повышенных всех групп, кроме

По сравнению с интактными альбуминами и повышение интактомированных крыс става сыворотки крови крыс не носят специфиче

Changes in Blood
Adrenalectomized

Department of Pathology
Institute of Physiology

By the method of paper electrophoresis of serum proteins was studied at a normal atmospheric pressure chamber and of

Under conditions of hypoxia and increased pressure the total albumin in the chamber is almost unchanged and increases in the conditions of hypoproteinemia except for rabbits.

The changes of blood influences are not of a number of exogenous an-

ИСКУССТВА

атмосферного тиску у тирео- та адренальній зниження вмісту альбумінів і підчайствається така ж спрямованість у іншових щурів, але в останніх вона

Література

- Бiol., 1950, 29, 2, 161.
Бiol. и мед., 1946, 22, 10.
УРСР, 1955, 1, 4, 90.
Янук М.—Патол. физiol. и экспер. терапия, 1960, 2, 1941, 5.
Органам. Медгиз, М., 1947.
П., Леонтьева Г. А., Мацинін В. В., Глій І. Ф.—Фізіол. журн. АН УРСР, 1966, 1964.
А. С., Рощина Н. А.—Бюлл. экспер. бiol. и мед. ин-та, 1957, 26, 158.
НИИ теорет. и клин. мед., 1934, 1, 49.
Чинов взаимодействие между органами в тело, 1962, 34, 2, 3.
и гормотр., 1964, 3, 118.
УРСР, 1958, 2, 240.
45.
с. Фрунзе, 1962.
и Г. П.—В сб.: Вопросы физиол. и патол. родная терапия и кислородная недостаточность и мед., 1962, 10, 78.
1965, 4, 230.
physiol. scand., 1945, 9, 75.
1, 149.
Н. А. Н.—Arbeits physiol., 1933, 6, 359.
Physiol., 1960, 199, 407.
Paris), 1956, 48, 468.
ed. fak., Zagreb, 1964, 12, 79.
Fischer J. S., Street H. R.—Endocrinol., 98.
1942, 136, 306.
Г. Г.—La medecine aeronaute, 1950, 5, 5.
ser G. K.—J. Biol. Chem., 1945, 157, 723.
Biochem. and Biophys., 1957, 66, 454.
1958, 78, 248.
929, 111, 116.
1, 631.
Van Liere E. J.—Proc. Soc. Exper. Biol. и Michiko—Japan Circulat. J., 1964,
—The adrenal cortex in adaptation to altitude, Berceley, 1942.
70.

43. Yatvin M. B., Wannemacher R. W., Banks V. L.—Endocrinol., 1964, 74, 378.
44. Zuntz N., Loewy A., Müller F., Caspary N.—Hohenklimat und Bergwanderungen in ihrer Wirkung auf Menschen. Berlin, 1905.

Надійшла до редакції
12.I 1967 р.

Изменения белков сыворотки крови у интактных, тирео- и адреналектомированных животных под влиянием гипоксии

В. П. Дударев

Отдел патологии гипо- и гипероксических состояний Института физиологии им. А. А. Богомольца АН УССР, Киев

Резюме

Методом электрофореза на бумаге исследовалось влияние гипоксии на белки сыворотки крови у интактных крыс, интактных, тирео- и адреналектомированных крыс при нормальном атмосферном давлении, в условиях «подъемов» в барокамере по семь дней на высоте 2000, 4000 и 6000 м в высокогорье.

В условиях длительного воздействия гипоксии снижение содержания альбуминов и повышение уровня глобулинов выражены тем больше, чем значительнее кислородная недостаточность. Концентрация общего белка при «подъемах» в барокамере у интактных крыс почти не изменяется, у адреналектомированных — снижается, у тиреоидэктомированных — повышается. В условиях высокогорья у животных всех групп, кроме крысолов, отмечается гипопротеинемия.

По сравнению с интактными животными, снижение уровня альбуминов и повышение содержания глобулинов у адренал- и тиреоидэктомированных крыс выражено больше. Изменения белкового состава сыворотки крови у интактных, тирео- и адреналектомированных крыс не носят специфически патологического характера.

Changes in Blood Serum Proteins of Intact, Thyreo- and Adrenalectomized Animals under Effect of Hypoxia

V. P. Dudarev

Department of Pathology of Hypo- and Hyperoxia States of the A. A. Bogomoletz Institute of Physiology, Academy of Sciences, Ukrainian SSR, Kiev

Summary

By the method of paper electrophoresis the effect of hypoxia on blood serum proteins was studied in intact, thyreo- and adrenalectomized rats at a normal atmospheric pressure, under conditions of «rise» in the pressure chamber and on Elbrusse.

Under conditions of long-term effect of hypoxia the albumin decrease and globulin increase are manifested the more the greater is oxygen insufficiency. Total albumin concentration during «rises» in the pressure chamber is almost unchanged in intact rats, decreases in adrenalectomized and increases in thyroidectomized ones. Under high mountain conditions hypoproteinemia is observed in all the groups of animals, except for rabbits.

The changes of blood serum protein content under the mentioned influences are not of a specific pathological nature and conditioned by a number of exogenous and endogenous factors.